

Assignatura	PATOLOGIES INTESTINALS, PANCREÀTIQUES I HEPÀTIQUES
Codi	
Tipus	2'5
Departament/s	
Coordinator/s	Joana M. Planas i Josep Terés
Professorat	Drs. J. Terés, J.M. Planas, J. Panés, A. Castells i S. Navarro

JUSTIFICACIÓ DE L'ASSIGNATURA

Les malalties digestives tenen una alta prevalença actualment a la nostra societat i llur freqüència ha augmentat en els últims anys. El gran ventall de malalties digestives descrites ha fet que aquesta assignatura es centri exclusivament en dos òrgans, intestí i pàncreas. A més, dins de les malalties que afecten aquests òrgans, s'han abordat les que afecten les funcions de digestió i absorció així com les malalties inflamatòries i càncer.

OBJECTIUS

Objectiu general:

Aquesta assignatura proporciona els coneixements sobre els aspectes moleculars, cel·lulars i estructurals dels mecanismes que regulen el funcionament de l'intestí i pàncreas i que li permet comprendre els fonaments biològics de la patologia i de la terapèutica de les seves malalties. Es pretén proporcionar els coneixements necessaris per estimular, entre els alumnes, l'interès per a la recerca biomèdica del sistema digestiu.

Objectius específics:

- Conèixer els mecanismes intestinals de la digestió de nutrients
- Entendre els mecanismes intestinals de l'absorció de nutrients
- Conèixer les proves necessàries per detectar, identificar i fer els diagnòstics de les malalties digestives
- Conèixer les causes que produeixen la síndrome de malabsorció
- Conèixer el concepte de malaltia inflamatòria intestinal, les entitats que l'integren, mecanismes fisiopatològics i manifestacions clíniques.
- Conèixer les diferents poliposis intestinals i la seva relació amb el càncer de còlon.
- Relacionar els mecanismes i determinants genètics dels desenvolupament del càncer de còlon
- Entendre la fisiologia del pàncreas
- Conèixer la fisiopatologia de la pancreatitis aguda i les seves implicacions
- Conèixer la fisiopatologia de la pancreatitis crònica i les seves implicacions

CONTINGUTS I TEMARI

I – ABSORCIÓ INTESTINAL

- 1.- Bases bioquímiques i fisiològiques de la digestió i absorció de nutrients (1h.)
Dra. Joana Planas
- 2.- Malabsorció intestinal. Fisiopatologia i principals causes (1h.)
Dra. Joana Planas
- 3.- Seminari (1h.)
Dra. Joana Planas
- 4.- Practiques de laboratori (1h.)
Dra. Joana Planas

II – MALALTIA INFLAMATÒRIA INTESTINAL

1.- Concepte, epidemiologia, trets clínics i evolutius i anatomia patològica (1h.)

Dr. Julià Panés

2.- Etiopatogènia: factors genètics i ambientals; el sistema immune de la mucosa i la seva desregulació; el procés inflamatori, el factor infecciós. Els models animals (1h.)

Dr. Julià Panés

3.- Seminari (1h.)

Dr. Julià Panés

4.- Practiques de laboratori (2h.)

Dr. Julià Panés

III – POLIPOSI COLÒNICA I CÀNCER COLORECTAL

1.- Càncer colorectal esporàdic. Epidemiologia, factors de risc, seqüència adenoma-carcinoma, bases moleculars, anatomia patològica, trets clínics i pronòstic. Models animals. (1h.)

Dr. Antoni Castells

2.- Càncer colorectal hereditari no associat a poliposi (Síndrome de Lynch). Epidemiologia, bases genètiques, diagnòstic molecular, anatomia patològica, trets clínics i pronòstic. Models animals. (1h.)

Dr. Antoni Castells

3.- Síndromes polipòsiques gastrointestinals. Poliposis adenomatosa familiar clàssica. Poloposis adenomatosa familiar atenuada. Poliposis hamartomatoses (S. De Peutz-Jeghers, Poliposi juvenil) (1h.)

Dr. Francesc Balaguer

4.- Seminari. Implicació de les bases biològiques de la malaltia en el seu diagnòstic, tractament i prevenció (1h.)

Dr. Antoni Castells

5.- Pràctiques de laboratori. Diagnòstic molecular del càncer hereditari i familiar (2h.)

Dr. Sergi Castellví

IV – MALALTIES PANCREÀTIQUES

1.- Bases bioquímiques i fisiològiques de la secreció pancreàtica exocrina (1h.)

Dra. Joana Planas

2.- Pancreatitis agudes i cròniques. Etiologia, epidemiologia, fisiopatologia, trets clínics i pronòstic. (1h.)

Dr. Salvador Navarro

3.- Càncer de pàncreas. Epidemiologia, factors de risc, bases moleculars, anatomia patològica, trets clínics, diagnòstic d'extensió, pronòstic i tractament. (1h.)

Dr. Salvador Navarro

4.- Seminari 1. Pancreatitis (1h.)

Dr. Salvador Navarro o col·laborador

5.- Seminari 2. Càncer de pàncreas (1h.)

Dr. Salvador Navarro o col·laborador

6.- Seminari 3. Exploracions funcionals digestives (1h.)

Dr. Salvador Navarro

V – PATOGÈNIA DE LES MALALTIES CRÒNIQUES DEL FETGE

1.- Bases cel·lulars i moleculars de la inflamació i fibrosi hepàtica. Tipus cel·lulars implicats en la resposta inflamatòria crònica. Senyalització intracel·lular implicada en la fibrogènesi hepàtica. Citoquines que participen en la fibrosi hepàtica. (1h.)

Dr. Ramon Bataller

2.- Mètodes per identificar nous tractaments antifibrinogènics hepàtics. Models experimentals. Identificació de dianes terapèutiques en pacients amb hepatopatia crònica. Disseny d'estudis terapèutics antifibrogènics. (1h.)

Dr. Ramon Bataller

3.- Practiques de laboratori. Mètodes experimentals per estudiar els mecanismes de la fibrosi hepàtica (2h.)

Dr. Ramon Bataller

□ **METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ DE L'ASSIGNATURA**

Ensenyament presencial:

Total hores teòriques: 12

Total seminaris: 6

Total practiques de laboratori : 7

Treball no presencial:

- **Tasques a desenvolupar:** A més del treball individual necessari per al seguiment del curs i per a la preparació de l'examen, l'alumne haurà de destinar una part del seu treball no presencial a la preparació d'un tema corresponent a un dels temes de l'assignatura que se li encarregui.
- **Estudi de l'alumne:** L'alumne disposarà de la bibliografia general i de referències específiques proporcionades durant el desenvolupament del curs.

Tutories:

Cada alumne tindrà assignat un tutor per l'assignatura. L'alumne podrà consultar el tutor sobre el desenvolupament de l'assignatura.

□ **AVALUACIÓ**

Criteris d'avaluació

S'avaluarà la comprensió dels conceptes generals i la capacitat de relacionar i integrar els coneixements teòrics i pràctics. També la capacitat d'aplicar aquests coneixements a la resolució de problemes.

Procediments de l'avaluació

Per a l'avaluació es valorarà l'assistència a classe on els alumnes participaran a la discussió i resolució de casos pràctics (80% de la nota final). A més, hi haurà un examen final que consistirà en una prova d'elecció múltiple de les lliçons del programa i que correspondrà a un 20% de la nota final.

□ **BIBLIOGRAFIA**

- HARRISON. PRINCIPIOS DE MEDICINA INTERNA. Ed. E. Braunwald i col. 15a. ed. McGraw-Hill, Madrid, 2003
- MEDICINA INTERNA. Ed. J. Rodés i J. Guardia. 2a. ed. Masson. Barcelona, 2004
- MEDICINA INTERNA. Farreras Rozman. Elsevier. Barcelona, 2004
- PHYSIOLOGY OF THE GASTROINTESTINAL TRACT. Ed. L.R. Johnson. 3a. ed. Raven Press, 1994
- Revisions específiques de les revistes: Gastroenterology, Gut i American Journal of Physiology, entre d'altres.